

STOCKHOLMSKÄLLAN

Forska som Fogelström om okända öden

I år är det femtio år sedan den första delen i Per Anders Fogelströms berömda boksvit *Stad* kom ut i bokhandeln. Författaren var under den tid som *Stad* skrevs ett välkänt ansikte på de institutioner som i dag medverkar i Stockholmskällan. År 1968, när den sista delen kom ut, efterfrågade han dock möjligheten att samla all information på ett ställe, tänk om man kunde "trycka på några knappar för att få fram allt existerande material om en gata, ett hus, en trakt eller en person".

I dag är det fortfarande långt dit men faktum är att man med hjälp av Stockholmskällan och andra källor på internet har stora möjligheter att forska som Fogelström. Mina drömmars stad inleds med att Henning Nilsson (f. 1845, d. 1879) en "sensommarkväll, i ångans år 1860", kommer vandrande in till Stockholm. Långsamt tar sig den unge pojken in i stadslivet och när Lotten kommer in i bilden inleds en

släkthistoria med många förvecklingar. Den leds ända fram till 1968, då den sista delen avslutas med att Lotta Hennings barnbarns barnbarn, en vårkväll blickar ut från Slussen, där "raderna av bilar rullade tätt genom Slussens spiraler".

Kan vi följa verklighetens stockholmare på samma sätt som Fogelström låter oss göra i romanens form? Låt oss börja med databasen Rotemansarkivet som nås från Stockholmskällan (länk från Stockholms stadsarkiv). Henning och Lotten fick fyra barn, bland annat Emelie (f. 1870).

Bodde länge i föräldrahem

I Rotemansarkivet hittar vi många Emelie som är födda år 1870. Vi väljer ut en, Emelie Teresia Olsson, dotter till hyrkusdrängen Robert Olsson. Familjen bodde först vid Mäster Samuelsgatan 11 och flyttade senare upp till kvarteret Lärkan i närheten av Valhallavägen. Emelie bodde länge kvar hos föräldrarna, först vid trettio års ålder

gifte hon sig med gjuteriavsynaren Karl Magnus Elf. Tre månader efter giftermålet föddes sonen Karl Bertil Elf.

Strax därefter hände något som Fogelström förmodligen hade använt sig av om han stött på det i arkivet. Efter den kraftiga inflyttningstågen i slutet av 1800-talet kom en svag motström av utflyttare. Det handlade om utlokaliseringen av stadens många industrier vid denna tid.

Karl Magnus Elf fick anställning vid AB Separator, en Stockholmsbaserad industri som vid sekelskiftet flyttade ut till Hamra gård i Tumba. Emelie med familj hamnade därför våren 1901 i Botkyrka församling. Strax drabbades dock familjen av en katastrof, med några månaders mellanrum dog både Emelie och sonen. Emelies dödsorsak var äggvitesjukdom och Karl Bertil dog i difteri. Mannen gifte senare om sig.

Landets kyrkböcker finns digitalt tillgängliga på webben men inte kostnadsfritt, så för att studera Emelies öde i

FOTO: LARSSONS ATELJE, 1902. STOCKHOLMS STADSMUSEUM.

BILDER FRÅN FÖRR. Ovan. Odengatan från Östermalmsgatan västerut. I det här området bodde Emelie Teresia Olsson när hon träffade Karl Magnus Elf. Till höger. Förstautgåvan av *Mina drömmars stad*. (PAF, 1960, Albert Bonniers Förlag).

Botkyrka måste vi eventuellt lämna datorn och besöka Stockholms stadsarkiv. Vi kan slå oss ner i läsesalen och – precis som Fogelström – följa stockholmarna i spåren. Torsdagen den 23 september kl.

18 -19 berättar vi dessutom mer om Fogelström och källorna på Stockholms stadsarkiv! Gratisbiljetter till evenemanget finns att hämta i läsesalen samma dag.

Mats Hayen

LÄS MER OM DET GAMLA STOCKHOLM PÅ STOCKHOLMSKÄLLAN - WWW.STOCKHOLMSKALLAN.SE

Swedbank

Fastighetsbyrån

fastighetsbyran.se

VASASTAN TEL: 08-31 59 00 KARLBERGSVÄGEN 40

● 2:a Vasastan

Utgångspris 1 995 000:-

Boyta 48 kvm

Avgift 1.429:-/mån inkl värme, VA, kabel-TV(bas)

Hiss: Ja.

Adress: Vanadisvägen 36

Visas sön 19/9 13.00-14.30

och mån 20/9 18.00-18.30

Sms:a: FB 1420-6589 till 72456 för beskrivning

Topprenoverad, ljus tvåa med charm från förra sekelskiftet. Öppen planlösning mellan kök och vardagsrum. Rofyllt sovrum mot grön innergård. Stabil förening med låga avgifter! Fräsch tvättstuga och bastu i förening. Varmt välkomna. Tel: 08-31 59 00. Webbnr: 1420-6589.

● 1:a Vasastan

Utgångspris 995 000:-

Boyta 27 kvm

Avgift 1.190:-/mån inkl värme, VA

Hiss: Ja.

Adress: Sveavägen 122, 4tr

Visas sön 19/9 13.00-13.45

och mån 20/9 18.00-18.30

Sms:a: FB 1420-6600 till 72456 för beskrivning

Mycket välplanerade 27 kvm, högt upp i funkisfastighet med stort härligt vardagsrum med rikligt ljusinsläpp. Samtliga ytskikt renoverades under 2009 och lägenheten ligger attraktivt belägen nära Odenplans goda kommunikationer. Stambytt fastighet. Tel: 08-31 59 00. Webbnr: 1420-6600.